

Kako prosim naj postanem junak?

ali

Kaj je resnično moškost

Že nekaj časa govorim Alessii, da bi ona po mojem mnenju morala podariti Andreu lovsko puško. Vem, on nima orožnega lista niti želje po lovu (če se noče šteti za lov lovljenje opečenega kruhka in polovica olive pri mizi bifeja na konferenci), a res bi bilo lepo videti njegov strah, kako bi se odzval na tako žalitev, na tisto tako nepremišljeno darilo. Kdo ve, mogoče bi puška znova prižgala nekaj med njima, ki se utrujena plazita, kot par naveličana tega, da sta skupaj, naveličana dela, skupnega plezanja po – da ne rečem – najvišjih vrhovih, a tudi malih vzponih vsakdana. Ni potrebna priložnost, to bi bilo darilo, ki bi Andrea spomnilo, da mora biti moški.

Jasno je, da Alessia ne bo nikoli poslušala mojega nasveta – navado imam navajati nekoristna mnenja – tudi zato, ker ona misli enako kot njen mož. Andrea namreč kot skoraj vsi naši sodobniki ne veruje v Boga, je med drugim pripadnik te nove neotipljive religije, ki jo dihamo v zraku, neumna vdanost materi zemlji (moja mati že ni, saj nisem gomolj) in živalim, ki so, se ve, »vredni prav toliko kot mi«, kot učijo ministrska besedila otroke vse od osnovne šole. Žal je najbrž to moj problem zaradi zaostanka v razvoju, a zame je breza breza in ne prispejda kake globlje resnice o mojem obstoju,

niti ne iščem dragocenih nauk ob občudovanju črede, glede na to, da se tudi kroglice, ki jih na zemlji pustijo ovce, zataknejo v podplate v obliki tankovskih gosenic mojih otrok.

Kar se tiče Andrea, čeprav je delno okoljevarstvenik, pravim, da kot vsi naši sodobniki ne loči jesena od hrasta. A zagotovo ne bi nikoli prinesel domov mrtvega zajca, tudi če bi ga ta prosil, naj ga ubije, ker je naveličan življenja. Mogoče je videl preveč risank in srnjačka bi on – če bi se znašel v gozdu in bi se mu zgodilo, da bi se zaletel vanj, če bi seveda umaknil oči od mobitela – imenoval "Bambi". Prav zaradi risank je med drugim na splošno prevladala popolnoma neresnična ideja o živalih, antropomorfnih bitjih, s katerimi je lahko simpatizirati iz udobnega kavča, ko je najbolj agresivna dejavnost roparice, ki jo lahko tvegamo, da skušamo odreti zavitek prepečenca (kot je znano, so v embalažah, ki oživijo in se raztrgajo, ko jih skušamo odpreti). A vrnimo se k Andreu. Prepričana sem, da bi mu kakšen dan lova zares prijal. Spoznal bi, kaj pomeni zbuditi se, ko je še tema, naložiti si orožje in naboje, ki jih je dolgo pripravljajl prejšnji večer, voditi psa, ki je pes in ne pliš, ure in ure hoditi po mrazu, čakati, brati znake mimohoda živali, biti potrpežljiv, ne, ni bara za odmor za kavo in ne, med čakanjem nismo za računalnikom, saj se v nasprotnem primeru izgubiš, ti ali tvoj pes, ali pa tvoj plen pobegne in kakorkoli, na srečo ni omrežja sredi makije, dvanajst kilometrov od najbližjega kandelabra. Prisiljen bi bil imeti odprte oči in brati neme znake, poslušati zvoke, mogoče uporabiti čute in mišice, za katere ni vedel, da jih ima. Naučil bi se igrati po pravilih narave; to pa res pomeni, da jo ljubi in ne da gre po nakupih v bio trgovino, kjer borovnice prodajajo kot zlato; naučil bi se spoznavati živali in njihove skrivnosti in paradokсно bi jih on, ki bi na koncu mogo-

če še kakšno ubil, bolj ljubil kot tisti, ki pelje ostrič psa s plaščkom. Tako bi se spomnil, da je človek gospodar stvarstva in da spoštljivo ravnati z naravo pomeni tudi spopasti se z njo v prvi osebi. Jasno je tudi, da bi Andrea in skoraj vsi moški, ki jih poznam, če bi jih pustili same v gozdu s šestimi puškami in trinajstimi polnimi škatlicami nabojev, prišli iz gozda z največ eno košarico divjih jabolk, saj zadeti žival, ki leti ali teče, sploh ni šala.

Ne trdim, da bi pravi moški, da bi res bil to, moral biti lovec, še tega bi se manjkalo. Jaz sem se poročila z enim, pravim moškim, ki ne hodi na lov in za katerega nisem nikoli pomislila, da bi mu podarila orožje, ker ga ne potrebuje. Niti ne trdim, da so vsi lovci pravi moški, se mi res ne zdi. Andrea pa, on pa bi res moral opravičiti intenzivni tečaj, deset noči lova na divje prašiče na primer, kjer se, če nisi previden, lahko poškoduješ; koristila bi mu tudi kakšna zora v opazovalnici ob prehodu barbarov. On potrebuje terapijo sunka, ker ne ve več, kaj pomeni biti moški. Nasprotno, tega sploh ni nikoli vedel, ker živi v dobi, v kateri so to skoraj vsi pozabili.

Biti moški, biti možat pomeni imeti pogum za boj, znati boriti se z močjo, močjo ne toliko, da napade, ampak vzdrži. Biti možat v bistvu pomeni imeti pogum, da prevzamemo nase udarce, da napravimo ščit, v zaščito nam zaupanih oseb. Biti moški pomeni biti pripravljen dati življenje za svojo nevesto in za svojo družino ali kakorkoli za tistega, ki ga vzamemo v varstvo, in nato tudi za svoje poslanstvo zunaj doma. Biti moški pa nima nikakršne zveze z vulgarno razumljeno moškostjo: če je spolna moč vendarle pozitivna resničnost, je pravi moški tisti, ki zna to moč nadzirati, usmeriti in ne zapravljati.

Problem problemov je, da je dokaj lahko najti moškega, pripravljenega umreti v vojni, za kak ideal, za slavo, za svojo ekipo tudi recimo. Je pa zelo težko, da bi se za-

ljubil v idejo, da bi umrl za družino, za svojo ženo, za otroke, za navidezno povprečen vsakdan, dejanje, ki pa bi bilo nekaj najbolj junaškega, kar si moremo predstavljati: ni *beau geste* trenutka, ampak mučeništvo, dolga in stalna strast in neskončno plodovita. Težko da bi moški videl lepoto tega vsakdana, ki je pogosto sestavljen iz vrste bremen, teženj, nezgod in frustracij. Samo če stopimo stopničko više, če gledamo z obzorja večnosti, postane težavna stena drzen in dokončen ploski relief.

V teh časih, ko ni prave vojne, da bi se bojevali, se daje življenje dan za dnem, tako da smo trdni in pošteni na svojem bojnem položaju. Nasprotno je, prav zato ker je svobodna, izbira, da smo junaški v banalnem vsakdanu, še več vredna. Dejstvo, da se ne plazimo z obrazom v blatu, da nismo v zaledenem strelnem jarku, ne pomeni, da ni življenja, da bi ga dali, bili velike bitke.

Andrea se ne odloči, da bi to naredil, a v njegov zagovor moram reči, da okoli sebe ni imel učiteljev, ki bi ga to naučili, niti zgledov, ob katerih bi se navdihoval. In tako menca ne vem koliko let s svojo ženo, otrok do sedaj nista hotela, ker sta iskala »primeren trenutek«, »ugodne razmere«, da bi spremenila življenje in tudi delo in najbrž tudi okvir očal, ne vem več dobro, v kakšnem zaporedju. Zabava se ob ideji o prihodnosti, ki bo morala biti nujno čudovita, zaradi, si predstavljam, nenadne spremembe usode, za ugodne razmere le-te pa on ne napravi popolnoma nič. V pričakovanju, da bi lahko raztegnil krila, za katere zdaj misli, da jih ima zvezana, ne živi niti tistega, kar je vendar danes, z ljubeznijo, s posvetitvijo.

Kadar govoriva in jaz drdram svoje mnenje, je njegov paradni konj ta, da prevzame potuhnjen in miren izraz in odgovori meni, ki se vznemirjam: »Ti vidiš stvari tako, jaz drugače, a ni stališča, ki bi bilo bolj pravo od drugega.« Govorjeno s stališča. Prisiljeni, da spremenijo stali-

šče, položaj, perspektivo in vidik, so mogoče on in njemu podobni na koncu, čez čas, izgubili smisel za orientacijo in glavne točke. Moški. Ženska. Visoko. Nizko. Večno. Bežno.

Ljudi, ki živijo znižano, je precej, za božjo voljo, in ne bi se zdaj rada znašala prav nad svojimi prijatelji. Če je zaradi tega, bi tudi jaz od časa do časa rada živela znižano, in kadar morem, seveda ne izpustim priložnosti, čeprav zdaj ni trenutek, da bi se spuščala v podrobnosti o mučnih stilnih razmerah, v katerih se znajdem ponoči, ko pišem do jutra. Ni mi popolnoma jasno, zakaj je bila Debbie Reynolds v *Singin' in the rain* tako sveža in kot ptičica ter čudovito popevajoča, ko je pogledala skozi okno in videla, da je jutro, in je začela peti *Good morning* z neskončno milino, medtem ko meni pogled na svetlo nebo napeljuje samo malo plemenite misli o tem, kako bi se izognila temu, da bi šla delat (mogoče, če se ustrelim v roko, kot kmetje, ki si med vojno niso mogli privoščiti, da bi zapustili polja, da bi šli na fronto, ali si zdrobiti ud z vrati pomivalnega stroja, najbolj priročna rešitev). Kakorkoli, ustvarila sem si idejo, da ko ne živiš znižano, je samo zato, ker če imaš družino, ti ta to preprečuje. Vedno bo otrok, ki ti bo onemogočil, da delaš po svoje; na primer da te zbudi ob sedmih in četrť v nedeljo zjutraj, da ti vnaprej pove, da je napisal svojo oporoko (»Vse moje igrače gredo Društvu za zapuščino slavnih oseb«), in medtem ko se znova uspavaš, bo prišel drugi in ti sporočil, da mu je sestra rekla, da je prašič, in ti bi rada dala prav kar enemu otroku in bila neverjetna baraba in ponudila nagrado v denarju, tudi mamila, če hočejo, samo da bi spala še drugih šestnajst minut, a ne bo nič, oni so zdaj budni in hočejo tebe.

Znano je vendar, da so načini prebujanja različni med otroki in odraslimi: bitje pod trinajstim letom starosti ta-